



ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

№ 261

«19» 04 2021 ел

«2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау, су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын, халыкны һәм территорияләрен тәэмин итү» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 10-ФЗ номерлы Федераль закон, «Халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 2004 елның 08 декабрендәге 62-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы нигезендә, ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы территорияләрендә янғын куркынычсызлыгын, су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын, халыкны һәм территорияләргә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклауны тәэмин итү» муниципаль программасын расларга.
2. Әлеге карарны Спас муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга.
3. Әлеге муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыруны тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Спас муниципаль районы  
Башкарма комитетының житәкчесе  
вазифаларын башкаручы:



Е.В. Савинов

«2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының янгынга каршы куркынычсызлыкны, су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын, халыкны һәм территорияләрен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклауны тәмин итү» муниципаль программасы

### ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	«2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының янгынга каршы куркынычсызлыкны, су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын, халыкны һәм территорияләрен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклауны тәмин итү» муниципаль программасы
Программа эзерләү нигезе	«Янгын куркынычсызлыгы турында» 1994 елның 21 декабрендәге 69-ФЗ номерлы Федераль закон, «Халыкны һәм территорияләрен табигый һәм технологик характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131 номерлы Россия Федерациясе Федераль законы
Программаның муниципаль заказчысы	ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты
Программаны эшләүче	ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты
Программаның төп максатлары	Янгыннар саны кимү, су объектларында һәлакәтләр саны кимү, хәвеф-хәтәрләрне киметү-гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү һәм нәтижәләрен йомшарту; янгыннарда жәрәхәтләнүчеләр һәм һәлак булучылар саны кимү; су объектларында жәрәхәтләнүчеләр һәм һәлак булучылар саны кимү; янгыннардан матди югалтуларны киметү; янгын куркынычсызлыгын тәмин итү, су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү, гражданның тормышын һәм сәламәтлеген саклау өчен кирәкле шартлар тудыру; янгын саклау бүлекчәләре янгыннарда, су объектларында ГИМС бүлекчәсе белән булган хәлләргә, шулай ук гадәттән тыш хәлләргә җавап бирү вакытын кыскарту; социаль өлкә учреждениеләрен янгын автоматика системалары белән тәмин итү;



	<p>Спас муниципаль районының янғын сүндерү һәм коткару гарнизоны тарафыннан күрсәтелгән үз вақытында ярдәм итү нәтижәсендә һәлак булучылар саны кимү</p> <p>коткару бүлекчәләре тарафыннан башкару өчен рөхсәт ителгән авария-коткару эшләренең төрләрен һәм күләмнәрен арттыру;</p> <p>су объектларында хокук бозуларны кисәтү буенча эшне яхшырту;</p> <p>Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр мәсьәләләре буенча уку процессының матди базасын яхшырту;</p> <p>гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен матди ресурслар резервларын (запасларын) булдыру;</p> <p>гадәттән тыш хәлләрдә зыян күргән халыкның тормыш белән тәэмин итүгә әзерлеген арттыру.</p>
<p>Программаның төп бурычлары</p>	<p>Социаль өлкә объектларын янғынга каршы саклау һәм янғынга каршы тәэмин итү;</p> <p>янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен һәм суда үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен саклауга юнәлдерелгән чараларны эшләү һәм тормышка ашыру;</p> <p>житәкчеләр, вазыйфай затлар һәм белгечләр, педагоглар, тәрбиячеләр, шулай ук балалар һәм мөгариф учреждениеләре хезмәткәрләренең янғын куркынычсызлыгы һәм куркынычсызлык өлкәсендә белемнәрен һәм күнекмәләрен арттыру;</p> <p>социаль өлкә һәм су объектларында кешеләрне коткару учреждениеләрендә янғын вақытында кешеләрне коткару өчен заманча чаралар сатып алу;</p> <p>янғын куркынычсызлыгы таләпләрен һәм суда үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен бозуларны кисәтү һәм булдырмау эшен оештыру;</p> <p>заманча авария-коткару техникасы һәм ирекле янғын сагы жайланмалары белән тәэмин итү;</p> <p>коткару бүлегенең шәхси составының квалификациясен күтәрү һәм укуту;</p> <p>янғын сүндерүчеләрнең, коткару бүлекчәләренең, учреждениеләрнең матди-техник базасын һәм гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр мәсьәләләре буенча уку-укуту процессын яхшырту;</p> <p>гадәттән тыш хәлләрдә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре һәм гамәлләр турында халыкка мәгълүмат бирү;</p> <p>гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен матди резервлар булдыру;</p> <p>гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта һәм аерым чорда Гражданнар оборонасы милкен саклау;</p> <p>гадәттән тыш хәлләрдә зыян күргән халыкны кабул итүгә һәм урнаштыруга әзерлек өчен социаль өлкә объектларын жиһазлау;</p> <p>су объектларында кешеләр күпләп ял итә торган урыннарда, шулай ук кешеләр күпләп бозга һәм суга һәвәскәр балык тотканда халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү;</p>
<p>Программаны</p>	<p>2021 - 2025 еллар:</p>

гамәлгә ашыру сроклары	1 нче этап - 2021 ел; 2 нче этап - 2022 ел; 3 нче этап - 2023 - 2025 еллар
Программаның структурасы: Программалар, төп юнәлешләр һәм чаралар ис- емлеге	2021 - 2025 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы территориясендә янғын куркынычсызлыгын, су объ- ектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәэмин итү, ха- лыкны һәм халыкны яклау буенча муниципаль программа паспорты. I бүлек. Проблеманың эчтәлегә һәм аны программа методла- ры белән хәл итү кирәклеген нигезләү. II кисәк. Программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары, максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр. III кисәк. Программа чаралары системасы. IV кисәк. Норматив тәэмин итү. V бүлек. Программаны гамәлгә ашыру механизмы. VI бүлек. Программаны гамәлгә ашырудан социаль- икътисадый һәм экологик нәтижеләрнең нәтижелелеген бәяләү. 1 нче кушымта. Программа чаралары системасы. Про- граммада подпрограмма юк.
Программаның төп чаралары:	-янғын куркынычсызлыгы чаралары; -су объектларында иминлек чаралары; -янғыннан иреклек саклау бүлекчәләрен яңадан жиһазлау, аларны техник яктан яңадан коралландыру чаралары; -тормыш иминлеге һәм белгечләрнең квалификациясен күтәрү өлкәсендә халыкны укыту чаралары; -зыян күрүчеләрне беренче чиратта тормыш белән тәэмин итүне оештыруга әзерлекне арттыру чаралары; - бюджеттан тыш финанс чыганаclarын жәлеп итү чаралары.
Программаны үтәүчеләр	ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Программаны ресурслар белән тәэмин итүне мөмкин булган акча чыганаclarы буларак фаразлана торган өлкә бюджетын- нан, жирле бюджеттан, бюджеттан тыш чаралардан акчалар тәшкил итә.  Программаны финанслау күләме нибары: мең сум, шул исәптән: 2021 ел - 8157,90 2022 ел - 11399,30 2023 ел - 11368,00 2024 ел - 10406,70 2025 ел - 10317,70  Программа аны гамәлгә ашыруга чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карар белән каралган бюджет асигнованиеләре чикләрендә финанслана. Республика бюджеты акчалары, Программа чараларын финан- слау күләмнәре һәм юнәлешләре Россия Федерациясе норма- тив хокукый актлары белән билгеләнә;



<p>Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1.Ирекле янғын сагы бүлекчәләрен жиһазлау, аларны техник яктан яңадан коралландыру</li> <li>2.«Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ ГИМС Үзәге» ФКУ Кама Тамагы инспекторлык участогының кече үлчәмле суднолар буенча дәүләт инспекторын профилактик чаралар һәм оператив чаралар белән тәмин итү максатларында, су объектларына кышкы чорда кирәкле Кар чанасы белән чыкканда кирәкле Кар чанасы белән жиһазландыру;</li> <li>3.Ирекле янғын сагы бүлекчәләрен махсус жайланмалар, экипировка, авария-коткару коралы, приборлар һәм махсус чаралар белән тәмин итү</li> <li>4. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр мәсьәләләре буенча коткару хезмәтләренә, учреждениеләрнең һәм уку процессының матди базасын яхшырту.</li> <li>5. Рабига-Күл күлендә һәм Идел елгасы буенда 2 нче коткару постлары эшләвен тәмин итү Ржавец авылы һәм су коену сезонында кешеләрнең күпләп ял итү урыннарында. ОСВОД әгъзалары кизү торган коткару постларының матди-техник базасын жиһазландыру буенча кирәкле ярдәм күрсәтү;</li> <li>6. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр мәсьәләләре буенча белгечләрнең квалификациясен күтәрү, “матрос-коткаручыларны” әзерләү программасы буенча ОСВОД әгъзаларын укыту;</li> <li>7.Ржавец авылында яки Спас муниципаль районының Полянка авылында, РФ законнары таләпләренә туры китереп, коену чорында кешеләрнең куркынычсыз ял итү максатыннан, Идел елгасында пляж төзү;</li> <li>8. Социаль өлкә учреждениеләренә янғыннардан саклануын арттыру. Янғынга каршы пропагандалау, су объектларында куркынычсызлыкны пропагандалау һәм гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлыкны пропагандалау буенча чараларны үтәү.</li> <li>9. Гадәттән тыш хәлләр очрагына һәм аерым чорда халыкны саклау чаралары белән тәмин итү.</li> <li>10. Гадәттән тыш хәлләрдә зыян күрүчеләр өчен урнаштыру урыннарын булдыру.</li> </ol>
<p>Программаның үтәлешен тикшереп торуны оештыру системасы</p>	<p>Программаның үтәлешен тикшереп тору Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә башкарыла.</p>

**I кискәк. Проблеманың эчтәлегенә һәм кирәклегенә нигезләү аны программа методлары белән хәл итү.**

Татарстан Республикасы территориясендә янғын куркынычы булган хәлгә бәйле рәвештә Спас муниципаль районында да янғыннар белән хәл кискенләште. Шул ук вакытта зур зыян һәм үлем белән янғыннарда соңрак янғын сакчылыгына янғын һәм янғын урынының якындагы янғын сакчылыгы бүлекчәсеннән ерак булуы турында хәбәр



дә ярдәм итә. Шулай итеп, статистик мәгълүматларга караганда, 2020 ел эчендә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы территориясендә 52 янғын очрагы теркәлгән. Янғын нәтижәсендә 1 кеше һәлак булды. Болгар, бу 2019 елның шул ук чоры белән чагыштырганда 1 очракка кимрәк (АППГ – 2). Янғыннарда беркем дә зыян күрмәгән һәм пешмәгән, төрле дәрәжәдәге жәрәхәтләр алган. Янғыннардан матди зыян 15 миллион сумнан артык тәшкил иткән (матди зыян 2019 елның шул ук чоры белән чагыштырганда 15 тапкыр арткан). 2019 елның шул ук чоры белән чагыштырганда янғыннар саны 11 очракка (40,4% ка), янғыннарда һәлак булучылар саны 200% ка (2 тапкырдан 1гә кадәр) кимегән. Янғыннар белән хәлне анализлау 2020 елның узган чорында янғыннарның саны, 2019 елның шул ук чоры белән чагыштырганда, сизелерлек артуын күрсәтә. Шул исәптән торак секторда-1 янғын, электр үткәргечләрнең кыска ялганышы аркасында-1 янғын, ут белән саксыз эш итү аркасында-1 янғын, электр жиһазны кулланган вакытта техник чараларын дәрәжә үтәмәү аркасында-1 янғын, электр жиһазны кулланган вакытта техник чараларын дәрәжә үтәмәү аркасында-1 янғын, электр жиһазны монтажлаганда кагыйдәләргә дәрәжә үтәмәү аркасында-1 янғын, электр жиһазны монтажлаганда кагыйдәләргә дәрәжә үтәмәү аркасында-1 янғын, ут төртүдән-1 янғын, ут белән саксыз эш итүдән-1 янғын. Янғыннар саны арту белән беррәттән, авыл хужалыгы басуларында корыган үләнне, камылларны һәм уракланган калдыкларны, шулай ук Спас районы территориясендә чүп - чарны яндыру саны да артмый, бары тик 2020 елның апрель-сентябрь айларында гына, гражданның тарафыннан авыл хужалыгы басуларында коры үләнне, камылларны һәм уракланган калдыкларны санкциясез яндыру аркасында, шулай ук отрядның янғын сагы бүлекчәләре тарафыннан аларны сүндерү өчен 36 чыгу башкарылган. Бу янғыннарның барысы да торак йортлар һәм район икътисады объектлары янында килеп чыкты. Янғыннарны, үләнне һәм чүп-чарны сүндергә, торак пунктларда авария-коткару эшләрен үткөрү янғынга каршы су белән тәэмин итү булмау белән катлаулана.

Шәһәр суүткәргеч челтәренә һәм авыл торак пунктларының суүткәргеч челтәренә чыгу районнарында 240 янғын гидранты урнаштырылган (шуларның 146сы Болгар шәһәрендә, 94е-районда). 240 янғын гидрантының 1 янғын гидранты төзек булмаган хәлдә (аларның гомуми саныннан 1%), төзек булмаган янғын гидранты Болгар шәһәрендә урнашкан. Район территориясендә булган 52 суэтем башнясы төзек булмаган хәлдә.

"Янғын куркынычсызлыгы турында" Федераль законның 19 статьясы, "янғын куркынычсызлыгы таләпләре турында Техник регламент" Федераль законның 67 статьясындагы 16 пункты һәм "янғын куркынычсызлыгы системасы" кагыйдәләре жыелмасының 9.4 пункты (СП 8.13130.2009) нигезендә. Тышкы янғынга каршы су белән тәэмин итү чыганакалары. Янғын куркынычсызлыгы таләпләре: торак пункт территориясендә яисә аның янында табигый яки ясалма сулыклар (сулыклар) булганда, алар янғын сүндерү максатлары өчен су ала торган янғын техникасы булганда, алар елның теләсә кайсы вакытында янғын сүндерү автомобильләре кую өчен 12 x 12 метрдан да ким булмаган каты өслекле мәйданчыклар (пирслар) белән подъездларга ия булырга тиеш. Тулаем алганда, муниципаль район буенча табигый һәм ясалма сулык чыганакаларыннан 8 пирс төзәргә кирәк.

**Янғын сүндерү техникасына су жыю өчен су башнялары урнаштыру**

"Янғын куркынычсызлыгы турында" Федераль законның 19 статьясы һәм 9.15 (СП 8.130.2009) кагыйдәләргә жыелмасы нигезендә "Янғынга каршы тору системалары.



Янгынга каршы тышкы су белән тәмин итү чыганакалары. Су башняларын автоцистерналар һәм янгын сүндерү машиналары белән су жыю жайланмалары белән жиһазландырырга кирәк.

Хәзерге вакытта Спас муниципаль районының торак пунктларында 14 су жыю башнясын янгын сүндерү техникасы белән су жыю жайланмасы белән жиһазландырырга кирәк.

**Муниципаль районның торак пунктларын янгын сүндерү мото-помпалары белән тәмин итү**

Спас муниципаль районының торак пунктларын янгын сүндерү максатларында, утарлар санына карап, күчмә яки күчмә янгын мотопомпасы белән тәмин итәргә кирәк. Гомумән район буенча 18 мотопомпа бар, 5 күчмә янгын мотопомпасы сатып алырга кирәк.

Янгын куркынычсызлыгының төп проблемалары булып тора:

- ераклык аркасында чакыру урынына янгын сүндерү бүлекчәләренең вакытында килмәве;
- халыкны, территорияләргә һәм социаль өлкә учреждениеләрен янгыннардан саклауның түбән дәрәжәсе;
- янгын сакчылыгына янгын (янгын) турында үз вакытында хәбәр итү;
- Начар күрүчәнлек һәм югары температура шартларында эшләргә башкару өчен махсус приборлар, яктырту жайланмалары жетмәү;
- матди-техник базаны яхшырту һәм янгын сакчылыгы бүлекчәләренең даими урнашу урынын капитал ремонтлауның түбән дәрәжәсе;
- техника, күп функцияле техник жиһазлар һәм районның коткару хезмәте кирәк-яраклары жетмәү.

Өстәмә техника сатып алу коткару бүлекчәсенә тактик мөмкинлекләрен киңәйтәргә мөмкинлек бирәчәк, шул рәвешле Татарстан Республикасы Спас муниципаль районында табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләргә каршы көрәшнәң нәтижелелеген арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Районның су объектларында да хәлләр тиешле дәрәжәдә бара. Ә нәкъ менә, статистик мәгълүматларга караганда, 2020 ел дәверендә суда 6 һәлакәт булган, нәтижәдә 1 кеше батып үлгән, 9 кеше суда ГИМС хезмәткәрләре һәм халык көче белән коткарылган. 2019 елның шул ук чорында суда 8 һәлакәт булган, нәтижәдә 2 кеше батып үлгән, 1 кеше коткарылган.

Судагы һәлакәтләрнең нәтижәсе булып тора, дип белдерде:

- беренчедән, кешеләр су коену вакытында да, су объектларында боз кату вакытында да куркынычсызлык кагыйдәләренә бик жиңел карый;

- икенчедән, җаваплы затлар тарафыннан коену сезоны һәм боз төшү чорында су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итүгә юнәлдерелгән планлаштырылган чаралар тулысынча үтәлми.

Үткәрелгән анализ күрсәткәнчә, су объектларында кешеләр үлеменә төп сәбәпләре-жиһазландырылмаган урыннарда коену, исерек хәлдә кече үлчәмле судноларда коткару чараларыннан (коткару жилетлары, коткару даирәләре һ.б.), шулай ук балыкчыларның йөзә белмәве һәм юка ныгып жетмәгән һәм көпшәк бозга чыгуы.

## **II кисәк. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары, максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр.**

### Программаның төп максатлары:

- янгыннар санын киметү, суда һәлакәтләр санын киметү, гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычын киметү һәм нәтижәләрен йомшарту;
- янгыннарда жәрәхәтләнүчеләр һәм һәлак булучылар саны кимү;
- су объектларында зыян күрүчеләр һәм кешеләр үлеменә кимүе;
- янгыннардан матди югалтуларны киметү;
- янгын куркынычсызлыгын тәмин итү, гражданның тормышын һәм сәламәтлеген саклау өчен кирәкле шартлар тудыру;
- су объектларында кешеләр иминлеген тәмин итү өчен кирәкле шартлар тудыру;
- янгын сүндерү бүлекчәләренең янгыннарга, эзләү-коткару бүлекчәсенең һәлакәтләргә һәм гадәттән тыш хәлләргә җавап бирү вакытын кыскарту;
- социаль өлкә учреждениеләрен һәм административ биналарны янгын автоматикасы системалары белән жиһазлау;
- эзләү-коткару бүлекчәсе тарафыннан күрсәтелгән үз вакытында ярдәм күрсәтү нәтижәсендә һәлак булучылар саны кимү;
- эзләү-коткару бүлекчәсе тарафыннан башкару өчен рәхсәт ителгән авария-коткару эшләренең төрләрен һәм күләмнәрен арттыру;
- су объектларында хокук бозуларны киметү буенча эшнә яхшырту;
- Гражданның оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр мәсьәләләре буенча уку процессының матди базасын яхшырту;
- гадәттән тыш хәлләргә бетерү өчен һәм махсус чорда матди ресурслар резервларын (запасларын) булдыру;
- гадәттән тыш хәлләрдә зыян күргән халыкның тормыш белән тәмин итүгә әзерлеген арттыру.

### Программаның төп бурычлары:

- янгын сагы инфраструктурасын үстерү, аны жиһазландыру һәм идарә итүне оптимизацияләү системасын булдыру;
- янгынга каршы жиһазлар белән тәмин итү һәм социаль өлкә объектларын янгынга каршы саклауны камилләштерү;
- халык һәм социаль өлкә учреждениеләре хезмәткәрләре тарафыннан янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәүгә юнәлдерелгән чаралар эшләү һәм тормышка ашыру;
- халык һәм балалар белән социаль өлкә хезмәткәрләре тарафыннан суда үз-үзенә тоту кагыйдәләрен үтәүгә юнәлдерелгән чараларны эшләү һәм тормышка ашыру;
- янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә һәм су объектларында куркынычсызлык өлкәсендә житәкчеләр, вазыйфай затлар һәм белгечләр, педагоглар, тәрбиячеләр, шулай ук балаларның белем һәм күнекмәләрен арттыру;
- социаль өлкә учреждениеләрендә янгын вакытында кешеләргә коткару өчен заманча чаралар сатып алу;



- су объектларында кешеләрне коткару өчен заманча чаралар сатып алу;
- янғын куркынычсызлыгы таләпләрен һәм суда үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен бозуларны кисәтү һәм булдырмау эшен оештыру;
- заманча авария-коткару техникасы һәм эзләү-коткару бүлекчәсе жиһазлары белән тәмин итү;
- эзләү-коткару бүлегенең шәхси составының квалификациясен күтәрү һәм укуту;
- янғын сүндерүчеләрнең, эзләү-коткару бүлекчәсенең, учреждениеләрнең һәм гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр мәсьәләләре буенча уку-укуту процессының матди-техник базасын яхшырту;
- халыкка гадәттән тыш хәлләрдә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре һәм гамәлләр турында мәгълүмат бирү;
- гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен матди резервлар булдыру;
- халык өчен шәхси саклану чараларын саклау вакыты чыкканнан соң тутыру;
- гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта һәм аерым чорда Гражданнар оборонасы милкен саклау;
- авария-куркыныч гидротехник корылмаларны бетерү буенча эшләрне оештыру;
- гадәттән тыш хәлләрдә зыян күргән халыкны кабул итү һәм урнаштыру өчен социаль өлкә объектларын жиһазлау.

Программаның төп максатларына һәм бурычларына ирешү өчен, 2021-2025 елларда программа чараларын тормышка ашыру зарур. Шуң ук вакытта кайбер чаралар бөтен чор дәвамында гамәлгә ашырылачак, ә кайбер чаралар этаплап гамәлгә ашырылырга тиеш:

1 нче этап (2021 ел) - программаны тормышка ашыру өчен оештыру шартларын формалаштыру;

2 нче этап (2022 ел) - 1 нче этапны гамәлгә ашыру нәтижәләре буенча – Программа чараларын үтәү өчен кирәкле чараларны ачыклау һәм жирле һәм район бюджетларының акча күләмен билгеләү.;

3 нче этап (2023-2025 ел) - программа чаралары системасында социаль өлкә учреждениеләре янғын куркынычсызлыгы чараларын үтәүгә күчү.

Һәр этапны финанслау күләме программаның алдагы этабы чараларын гамәлгә ашыру нәтижәләре буенча тәгаенләнәчәк.

### **III кисәк. Программа чаралары системасы**

Программа чаралары системасы Программага 1 нче кушымтада китерелде.

«2021-2025 елларга Спас муниципаль районының су объектларында халыкны һәм территорияләрен гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янғын куркынычсызлыгын һәм кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү» программасына түбәндәгеләр кертелгән:

- янғын куркынычсызлыгын тәмин итү чаралары;
- су объектларында куркынычсызлыкны тәмин итү чаралары;
- янғыннан ирәкле саклау бүлекчәләрен үстерү, аларны техник яктан яңадан коралландыру чаралары;
- тормыш иминлеге һәм белгечләрнең квалификациясен күтәрү өлкәсендә халыкны

уқыту чаралары;

- зыян күрүчеләрне беренче чиратта тормыш белән тээмин итүне оештыруга эзерлекне арттыру чаралары;

- бюджеттан тыш финанс чыганаclarын жәлеп итү чаралары.

### **Программаны ресурслар белән тээмин итү бюджет һәм бюджеттан тыш чыганаclarдан акчалар тәшкил итә.**

Бюджет чыганаclarы:

республика бюджеты-республика бюджеты чыгымнарын финанслашу фондыннан (гариза буенча), Программа чараларын финанслауга каралган акчалар.

жирле бюджет-янгын куркынычсызлыгы, су объектларында куркынычсызлык һәм халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау буенча озак сроклы муниципаль программа чараларын финанслауга, шул исәптән әлеге программа кысаларында өлкә бюджетыннан бюджетара трансфертлар алу өчен каралган акчалар (конкрет суммалар күрсәтмичә генә мөмкин чыганаc буларак фаразлана).

Татарстан Республикасы «Спас муниципаль районы» муниципаль берәмлеге республика бюджеты чыгымнарын финанслашу фонды акчалары хисабына финанс ярдәме алуга, янгын куркынычсызлыгы, су объектларында кешеләр иминлеге һәм халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау буенча озак сроклы район программасын кабул итүгә дөгъва итсә, ул мәжбүри булып тора.

### **IV кисәк. Норматив тээмин итү**

Программа чараларын үтәү «Янгын куркынычсызлыгы турында» 1994 елның 21 декабрәндәге 69-ФЗ номерлы, «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрәндәге 68-ФЗ номерлы, Россия Федерациясенә «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131 номерлы Федераль законы нигезендә гамәлгә ашырыла.

### **V бүлек. Программаны гамәлгә ашыру механизмы**

Программаның координаторы – муниципаль заказчы-ТР Спас муниципаль районы Башкарма комитетының административ органнары белән эшләү бүлеге.

Программа буенча эш барышы турында хисап тотарга тиеш:

- хисап елында программаны тормышка ашыру нәтижәләре турында мәгълүмат;
- барлык дәрәжәдәге бюджет акчаларын максатчан куллану һәм жәлеп итү күләмнәре турында мәгълүматлар;
- нәтижәләренә программаны тормышка ашыру өчен фактик чыгымнарға туры килүе турында белешмәләр;
- программаны гамәлгә ашыруның факттагы күрсәткечләренә нәтижәлекле турында нотыклар белән билгеләнгән күрсәткечләргә туры килүе турында белешмәләр;
- программа чараларын үтәүнең барышы һәм тулысы турында мәгълүмат;



- программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү.

Программа буенча эшләрнең барышы турында хисаплар ТР Спас муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән район бюджеты үтәләше турында хисап кертелгән көнгә кадәр бер айдан да соңга калмыйча расланьрга тиеш.

## **VI бүлек. Программаны гамәлгә ашырудан социаль-иқътисадый һәм экологик нәтижәләрнең нәтижәлелеген бәяләү**

Программа социаль характерга ия, аның нәтижәлелегенең төп критерийлары булып янғын куркынычсызлыгы, су объектларында куркынычсызлык һәм халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау тора.

Программаны тормышка ашырудан килгән нәтижәләрнең нәтижәлелеген бәяләү 2021-2025 елларга ТР Спас муниципаль районы территориясендә янғын куркынычсызлыгын тәмин итү, Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау буенча озак сроклы максатчан район программасының билгеләнгән төртіптә расланган Методикасы буенча гамәлгә ашырыла.

Әлеге программа максатлары нигезендә түбәндәге нәтижәләргә ирешү күздә тотыла:

1. Районның ирекле янғын сагы бүлекчәләрен, ГИМС бүлекчәләрен, автомобиль, инженер техникасы һәм йөзү чаралары белән жиһазландыру, аларны техник яктан яңадан коралландыру.
2. ДПО һәм ГИМС бүлекчәләрен махсус жиһаз, экипировка, авария-коткару коралы, приборлар һәм махсус чаралар белән тәмин итү.
3. Янғын сагы бүлекчәләренең һәм ГИМС бүлекчәләренең, эзләү-коткару бүлекчәсенең, Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр мәсьәләләре буенча уку-уқыту процессының матди базасын яхшырту.
4. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр мәсьәләләре буенча белгечләрнең квалификациясен күтәрү.
5. Социаль өлкә учреждениеләренең янғыннардан саклануын арттыру.
6. Янғынга каршы пропаганда, су объектларында гражданнарның куркынычсызлыгын пропагандалау һәм гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлыкны пропагандалау буенча чараларны үтәү.
7. Гадәттән тыш хәлләр очрагына һәм аерым чорда халыкны саклау чаралары белән тәмин итү.
8. Гадәттән тыш хәлләрдә зыян күрүчеләр өчен урнаштыру урыннарын булдыру.

«2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы табигый һәм техноген характердагы гадәтгән тыш хәлләрдән янгын куркынычсызлыгын, су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын, халыкны һәм территория-яләрән саклауны тәэмин итү» төп чаралары

№ п/п	Чараның исеме	Төп башкаручы	Үтәү срогы	Финанслау чыганаклары	Финанслау күләме (мөс сумнарда)				
					2021	2022	2023	2024	2025
1	Янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә хокукый база камилләштерү)	ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты	2021 – 2025 еллар	Финансламыйча	0	0	0	0	0
2	Татарстан Республикасы буенча Россия Гадәтгән тыш хәлләр министрлыгы ГПС ФПСО 7 ПСО базасында Спас муниципаль районы УТЗның ЕДС этәлегә	ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	1587,70	1605,40	1623,80	1623,80	1623,80
3	Ирекле янгын сүндерү командалары эшчеләгә мәсьәләләре буенча магълумати тәэмин итүне оештыру	Авыл жирлекләре	2021 – 2025 еллар	Финансламыйча	0	0	0	0	0
4	Янгыннан ирекле янгын сүндерү командасы һәм дружинасы хезмәткәрләрен башлангыч һәм алга таба һөнәри эзерлек программалары буенча укыту	Авыл жирлекләре	2021 – 2025 еллар	Финансламыйча	0	0	0	0	0
5	ТР Спас муниципаль районы мэгариф үчрежденисләрендә автоташтырылган янгын сигнализациясе монтажы	«ТР Спас муниципаль районы башкарма комитетының мэгариф бүлгеге» муниципаль үчреждениесе	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	0	1838,00	1763,00	975,00	520,00
6	ТР Спас муниципаль	«ТР Спас муниципаль	2021 – 2025	Жирле бюджет	483,00	496,00	511,00	510,00	510,00



	районы мэгариф үчредениелеренде автоташтырылган янгың сигнализациясенә хезмәт күрсәтү	ципаль районы башкарма комитетының мэгариф бүлөгә» муниципаль үчредениесе	еллар	Жирле бюджет	0	0	36,00	58,00	143,00
7	ТР Сплас муниципаль районы мэгариф үчредениелеренде «Стрелец мониторинг» жиһазлары монтажи	«ТР Сплас муниципаль районы башкарма комитетының мэгариф бүлөгә» муниципаль үчредениесе	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	0	1120,00	1215,00	1200,00	1200,00
8	ТР Сплас муниципаль районы мэгариф үчредениелеренде «Стрелец мониторинг» жиһазларына хезмәт күрсәтү	«ТР Сплас муниципаль районы башкарма комитетының мэгариф бүлөгә» муниципаль үчредениесе	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	1046,00	1120,00	1215,00	1200,00	1200,00
9	Татарстан Республикасы Сплас муниципаль районы мэгариф үчредениелеренде янгың гидрантларын урнаштыру	«ТР Сплас муниципаль районы башкарма комитетының мэгариф бүлөгә» муниципаль үчредениесе	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	0	0	0	75,00	0
10	Татарстан Республикасы Сплас муниципаль районы мэгариф үчредениелеренде янгың сүндерүнең беренчел чараларын сатып алу	«ТР Сплас муниципаль районы башкарма комитетының мэгариф бүлөгә» муниципаль үчредениесе	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	66,70	50,20	89,30	60,00	110,00

11	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы мәгариф учреждениеләрендә янгын сүндүрүчеләренә яңадан әзерләү	«ТР Спас муниципаль районы башкарма комитетінің мәгариф бүлгеге» муниципаль учреждениесе	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	7,60	16,00	26,00	20,00	8,00
12	Спас муниципаль районының мәгариф учреждениеләре хезмәткәрләрен ПТМ буенча укыту	«ТР Спас муниципаль районы башкарма комитетінің мәгариф бүлгеге» муниципаль учреждениесе	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	8,80	60,80	2,00	2,00	60,00
13	Спас муниципаль районы мәгариф учреждениеләрендә электр жиһазларын ремонтлау һәм алмаштыру	«ТР Спас муниципаль районы башкарма комитетінің мәгариф бүлгеге» муниципаль учреждениесе	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	230,00	1020,00	750,00	500,00	760,00
14	ТР Спас муниципаль районы мәдениәт учреждениеләрендә автоташтырылган янгын сигнализациясенә хезмәт күрсәтү	«ТР Спас муниципаль районы башкарма комитетінің мәгариф бүлгеге» муниципаль учреждениесе	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	108,00	108,00	108,00	108,00	108,00
15	ТР Спас муниципаль районы сәләмәтлек саклау учреждениеләрендә автоташтырылган янгын сигнализациясе монтажы	"ТР МЗ РКХ" ДАССУ - "Спас Узәк район хастаханәсе"	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	483,00	500,00	500,00	500,00	500,00



16	ТР Спас муниципаль районы сәламәтлек саклау учреждениелеренде авто-матлаштырылган янгын сигнализациясенә хезмәт күрсәтү	"ТР МЗ РКХ" ДАССУ - "Спас Үзәк район хастаханәсе"	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	180,00	180,00	180,00	200,00	200,00
17	ТР Спас муниципаль районы сәламәтлек саклау учреждениелеренде «Стрелец мониторинг» жиһазлары монтажи	"ТР МЗ РКХ" ДАССУ - "Спас Үзәк район хастаханәсе"	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	268,00	268,00	300,00	300,00	300,00
18	ТР Спас муниципаль районы сәламәтлек саклау учреждениелеренде «Стрелец мониторинг» жиһазларына хезмәт күрсәтү	"ТР МЗ РКХ" ДАССУ - "Спас Үзәк район хастаханәсе"	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	79,00	79,00	89,00	90,00	90,00
19	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының сәламәтлек саклау учреждениелеренде янгын сүндерү жайланмаларын яңадан әзерләү	"ТР МЗ РКХ" ДАССУ - "Спас Үзәк район хастаханәсе"	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	50,00	50,00	100,00	100,00	100,00
20	Хезмәт күрсәтүче персоналның янгын куркынычсызлыгы чараларына өйрәтү.	"ТР МЗ РКХ" ДАССУ - "Спас Үзәк район хастаханәсе"	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	20,00	20,00	30,00	30,00	30,00
21	Сулшш органнарын индивидуаль яклау чаралары белән тәмин итү	"ТР МЗ РКХ" ДАССУ - "Спас Үзәк район хастаханәсе"	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00

22	«Коену тыела» Идел елгасының «Рабига-Куль» күлендә су коену сезоннда кешеләрнең жиһазландырылмаган ял итү урыннарында тыелган билгеләргә урнаштыру	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Болгар шәһәре башкарма комитеты,	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00
23	70 яшьтә һәм аннан өлкәнрәктәге ялгыз яшәүче гражданның авыр тормыш хәленә элэккән һәм социаль куркыныч хәлдә калган гаиләләргә өчен автоном янгың хәбәрчеләргә сатып алу һәм урнаштыру	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Болгар шәһәре башкарма комитеты, авыл жирлекләренә башкарма комитетлары	2021 – 2025 еллар	Жирле Бюджетты	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
24	Су объектларында үзүеңне тогу кагыйдәләрен үтәү буенча халык белән профилактик эш башкару	ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты	2021 – 2025 еллар	Финансламыйча	0	0	0	0	0
25	Болгар шәһәрнең янгыңга каршы сүткәргечне ремонтлау һәм Спас муниципаль районының авыл жирлекләренә булган янгың гидрантларын ремонтлау	Болгар шәһәр башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының авыл жирлекләре башкарма комитетлары	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00



26	Торак пунктларда: Никольское авылы, Полянка авылы, Кузнечиха авылы, Урта Йорткүл авылы, Иске Рәжәп авылы, Куралово авылы, Аграмак авылы, «КИМ» совхозы поселогында тәүлек бую кизу торган янгын депосын тоту	Авыл жирлекләрнен башкарма комитетлары	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	1 163,40	1 628,20	1 628,20	1 628,20	1 628,20	1 628,20
27	Әжмәр авыл жирлегенен Вожи авылында муниципаль янгын сагы эчтәлегенә	Әжмәр авыл жирлегенә башкарма комитетгы	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	1 135,30	1 135,30	1 135,30	1 135,30	1 135,30	1 135,30
28	Рабига-Күл күлендә һәм Идел ярында Ржавец авылында коткару постларын тоту	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Болгар шәһәре башкарма комитетгы, Идел бую авыл жирлегенә башкарма комитетгы	2021 – 2025 еллар	Жирле бюджет	961,40	961,4	961,4	961,4	961,4	961,4
<b>Барлығы</b>					<b>8157,90</b>	<b>11399,30</b>	<b>11368,00</b>	<b>10406,70</b>	<b>10317,70</b>	